

Relaties tussen gebruik van antidepressiva en antipsychotica medicijnen op de speekselvloed - Een systematisch literatuuronderzoek

Inleiding

- Lectoraat Innovatie van zorgprocessen in de Farmacie
- Lectoraat Innovaties in de preventieve zorg
- Scoping review bijwerkingen van verschillende medicijnen
- Onderwerp in eerste instantie: Bijwerkingen van medicijnen op het speeksel en de speekselklieren
- Vervolgonderzoek naar antidepressiva en antipsychotica

Hoofdvraag:

In hoeverre heeft het gebruik van antidepressiva en antipsychotica effect op de speekselvloed bij volwassen patiënten?

Deelvragen:

- In welke mate geeft welk antidepressief en antipsychotica middel de bijwerking xerostomie?
- In welke mate is de ernst van xerostomie bij gebruik van een antidepressief of antipsychotica middel?

Doelstelling:

- Verkrijgen van kennis en inzicht
- Resulteren tot een evidence based advies
- Praktisch relevant

Materiaal en methode

Databanken:

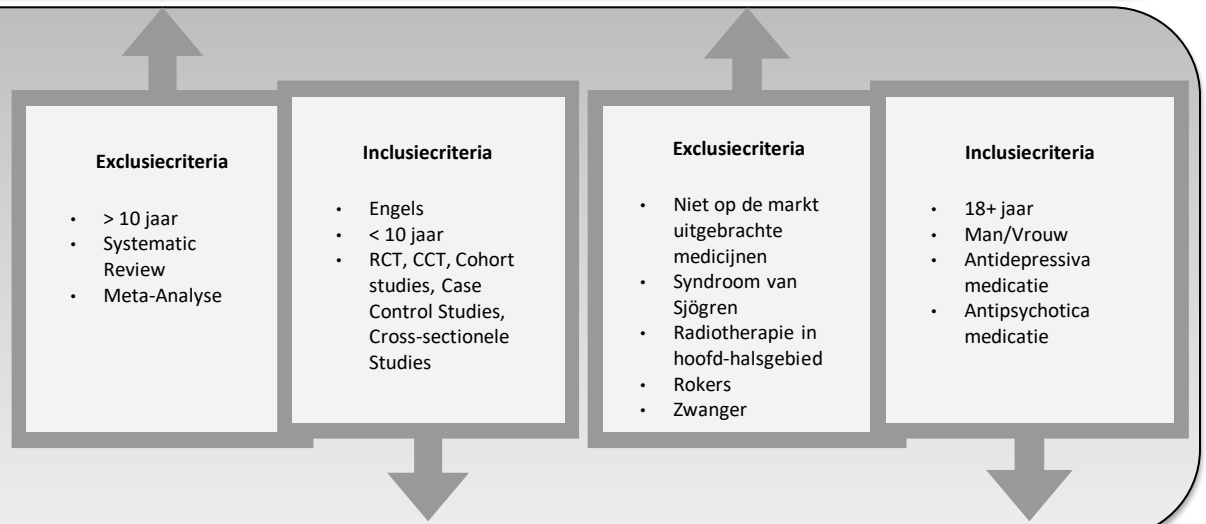
- PubMed via Medline
- Dentistry and Oral Sciences via EBSCOhost

Belangrijkste zoektermen:

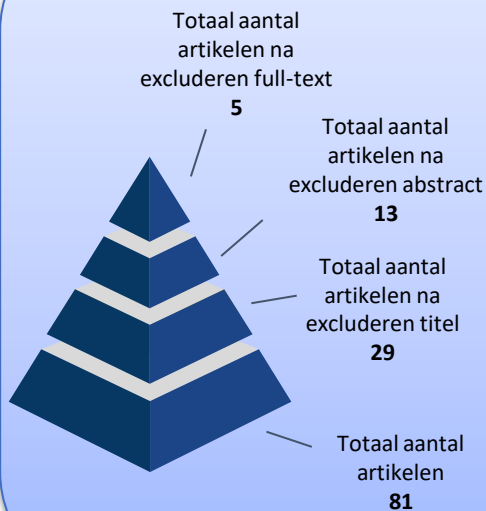
- 'Quetiapine' of 'Vortioxetine' in combinatie met 'Xerostomia'

Methodologische kwaliteit:

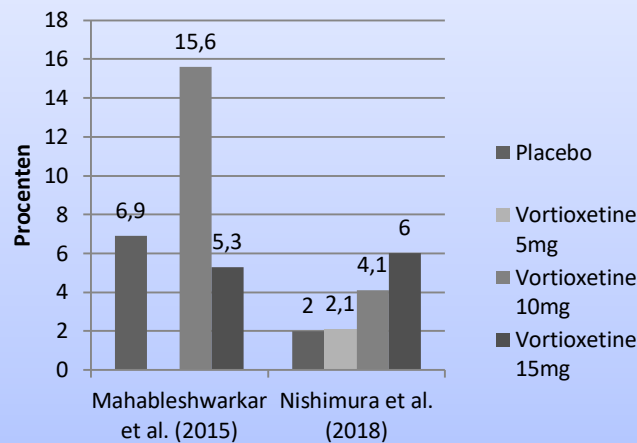
- Beoordelingslijst RCT van de Cochrane Risk of Bias Tool

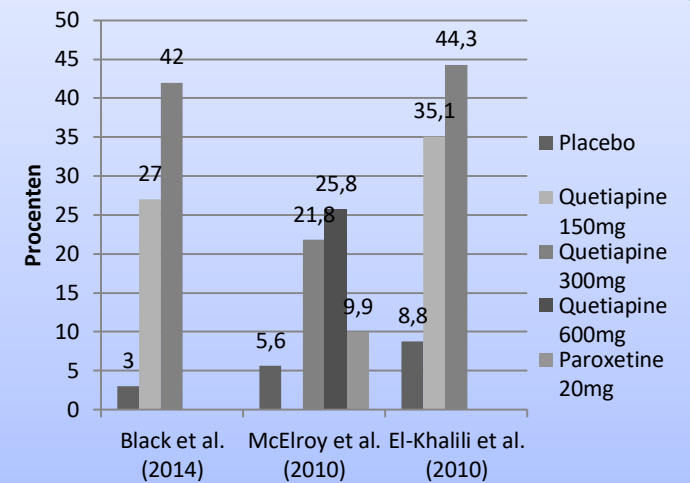
Resultaten

Antidepressiva en xerostomie

Antipsychotica en xerostomie

Studiekenmerken:

- 5 Randomized Controlled Trails
- Bijwerking droge mond (5 studies)

- Publicatiedatum 2010 – 2018

- Deelnemers 95 – 740

- Methodologische kwaliteit A2 (4 studies) en B (1 studie)

Discussie

Sterke punten:

- Systematisch gewerkt
- Hoge methodologische kwaliteit
- Praktisch relevant

Zwakke punten:

- Studies sluiten niet volledig aan op hoofdvraag
- Geen significante resultaten, statistische relevantie niet hoog

Aanbevelingen

- Advies geven over xerostomie
- Preventieve maatregelen toepassen
- Vervolgonderzoek nodig voor bijwerkingen antidepressiva en antipsychotica
- Vervolgonderzoek naar bijwerkingen op de speekselklieren

Conclusie

- Aanwijzingen voor relaties tussen antipsychotica en bijwerking 'xerostomie' m.b.t. dosering.
- Waarschijnlijk dat er relaties zijn tussen het gebruik van antidepressiva en de bijwerking 'xerostomie' m.b.t. dosering.
- Conclusie moet voorzichtig worden geïnterpreteerd.

Literatuur

- Black, D. W., Zanarini, M. C., Romine, A., Shaw, M., Allen, J., & Schulz, S. C. (2014). Comparison of low and moderate dosages of extended-release quetiapine in borderline personality disorder: a randomized, double-blind, placebo-controlled trial. *American Journal of Psychiatry*, 171(11), 1174-1182. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2014.13101348>
- El-Khalili, N., Joyce, M., Atkinson, S., Buynak, R. J., Datto, C., Lindgren, P., & Eriksson, H. (2010). Extended-release quetiapine fumarate (quetiapine XR) as adjunctive therapy in major depressive disorder (MDD) in patients with an inadequate response to ongoing antidepressant treatment: a multicentre, randomized, double-blind, placebo-controlled study. *International Journal of Neuropsychopharmacology*, 13(7), 917-932. <https://doi.org/10.1017/S1461145710000015>
- Mahableshwarkar, A. R., Jacobsen, P. L., Serenko, M., Chen, Y., & Trivedi, M. H. (2015). A randomized, double-blind, placebo-controlled study of the efficacy and safety of 2 doses of vortioxetine in adults with major depressive disorder. *The Journal of clinical psychiatry*, 76(5), 583-591. doi: 10.4088/JCP.14m09337
- McElroy, S. L., Weisler, R. H., Chang, W., Olausson, B., Paulsson, B., Brecher, M., ... & Young, A. H. (2010). A double-blind, placebo-controlled study of quetiapine and paroxetine as monotherapy in adults with bipolar depression (EMBOLDEN II). *Journal of Clinical Psychiatry*, 71(2), 163. doi: 10.4088/JCP.08m04942gre
- Nishimura, A., Aritomi, Y., Sasai, K., Kitagawa, T., & Mahableshwarkar, A. R. (2018). Randomized, double-blind, placebo-controlled 8-week trial of the efficacy, safety, and tolerability of 5, 10, and 20 mg/day vortioxetine in adults with major depressive disorder. *Psychiatry and clinical neurosciences*, 72(2), 64-72. <https://doi.org/10.1111/pcn.12565>